

9. Бутинець Ф.Ф. Аудит: підручник [для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів] / Ф.Ф.Бутинець.- Житомир: ПП«Рута», 2002.- 672с.
10. Рудницький В.С. Методологія і організація аудиту / В.С.Рудницький.- Тернопіль: Економічна думка, 1998.- 192с.
11. Петрик О.А. Аудит: методологія і організація [монографія] / О.А.Петрик. – К.:КНЕУ, 2003.- 260с.
12. Давидов Г.М. Аудит: теорія і практика / Г.М.Давидов. – Кіровоград: ТОВ "Імекс-ЛТД", 2006. – 323с.

Данилюк І.В., к.е.н., доцент ТНЕУ

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ФАКТИ ГОСПОДАРСЬКОГО ЖИТТЯ

В Україні в період ринкових перетворень змінилися підходи до умов господарювання на підприємствах. Від жорсткої регламентації облікового процесу з боку держави ми поступово перейшли до розумного поєднання державного регулювання та самостійності підприємств в організації фінансового обліку. Ефективне функціонування цілісної системи обліку передбачає активне застосування такого специфічного елементу регулювання бухгалтерського обліку та звітності як облікова політика.

Необхідно пам'ятати, якщо потрібно продемонструвати інвесторам привабливість фінансування підприємства, не розкриваючи механізм отримання прибутку, правильно та економічно грамотно обґрунтована облікова політика відкриває нові можливості. Вона дозволяє, по-перше, продемонструвати нові можливості, притаманні господарюючому суб'єкту, по-друге, проінформувати податкові органи, ревізорів, кредиторів, потенційних інвесторів, а також партнерів по бізнесу (покупців та постачальників) про стійкість фінансового стану економічного суб'єкта господарювання.

У практиці фінансового та управлінського обліку багатьох держав світу термін "облікова політика", як сукупність способів ведення підприємством обліку є широко вживаним уже досить тривалий час.

Словосполучення "*accounting policies*" – "облікова політика" як термін широко застосовується в міжнародних стандартах фінансової звітності та в обліковій практиці в державах з ринковою економікою [1, с.318].

Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ) є узагальненням накопиченого десятиріччями досвіду країн з розвинутою ринковою економікою, які прийшли до висновку, що для ефективного здійснення під-

приємницької діяльності необхідні єдині правила підготовки фінансової звітності. Коло країн, які намагаються співпрацювати в умовах ринку, усвідомили необхідність використання МСФЗ.

В МСФЗ поняття облікової політики трактується наступним чином: "облікова політика – це конкретні принципи, основи, умови, правила та практика, які прийняті компанією для підготовки та надання фінансової звітності" [2, с.489].

В Україні можливість використання підприємствами окремих елементів облікової політики з'явилася відносно недавно. Зокрема, в затвердженому у 1993 році Положенні про організацію бухгалтерського обліку та звітності було передбачено, що підприємства та організації можуть самостійно встановлювати організаційну форму бухгалтерської роботи, визначати форму і методи фінансового обліку, розробляти систему внутрішньовиробничого обліку, звітності й контролю, визначати права працівників на підпис документів, виділяти на окремий баланс свої філії, представництва, відділення та інші відокремлені підрозділи. А в офіційний обіг термін "облікова політика" введений лише у 1999 році із прийняттям Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [3].

В Україні з переходом до ринкових умов господарювання змінились підходи до організації фінансового обліку на підприємствах. Від жорсткої регламентації облікового процесу з боку держави ми поступово перейшли до розумного поєднання державного регулювання та самостійності підприємств в організації фінансового обліку. Ефективне функціонування цілісної системи обліку передбачає активне застосування такого специфічного елемента регулювання фінансового обліку та звітності як облікова політика.

Необхідно пам'ятати, що у ринковій економіці, коли потрібно продемонструвати інвесторам привабливість фінансування саме вашої фірми, не розкриваючи механізм отримання прибутку, правильно та економічно грамотно обґрунтована облікова політика відкриває нові можливості. Вона дозволяє, по-перше, продемонструвати нові можливості, притаманні підприємству, по-друге, проінформувати податкові органи, ревізорів, кредиторів, потенційних інвесторів, а також партнерів по бізнесу (покупців та постачальників) про стійкість вашого фінансового стану, зорієнтувавши їх на подальше співробітництво.

Українське законодавство не передбачає відповідних положень, якими регулюються питання формування облікової політики. На відміну від МСФЗ, українські стандарти не зазначають обов'язкових питань, які необхідно розглядати в обліковій політиці. Це питання залишається в компетенції самого підприємства.

В стандарті Положенні бухгалтерського обліку 1/98 Росії облікова політика підприємства визначається як "прийнята ним сукупність способів ведення бухгалтерського обліку – первинного спостереження, вартісного виміру, поточного групування та підсумкового узагальнення фактів господарської діяльності" [4, с.42].

Враховуючи тривалий зарубіжний досвід науковців і практиків у питаннях, що стосуються облікової політики підприємства доведено, що при формуванні облікової політики слід виходити з того, що політику не можна обмежити рамками нормативних актів, оскільки жоден нормативний акт не в змозі передбачити усі тонкощі кожної господарської ситуації, яка виникає на підприємстві. Кожне підприємство обирає елементи облікової політики, виходячи з міркування економічної ефективності та особливостей своєї діяльності.

В процесі формування облікової політики МСФЗ відмічають необхідність брати за основу принципи безперервності діяльності компанії, нарахування, послідовності, суттєвості, сталості.

Однією з особливостей зарубіжної практики обліку є те, що у великих компаніях готуються два варіанти з облікової політики. Перший варіант, який складається на початку року, є начебто формальним, оскільки служить позначкою діючих національних облікових принципів, відпрацьованих в даній компанії у минулому році, з передбачуваними змінами і уточненнями у наступному році. Другий варіант облікової політики складається в кінці звітнього року безпосередньо перед складанням фінансової звітності.

Тобто, в зарубіжних країнах протягом року на фірмі облікова політика може змінюватись. Тоді як в Україні проголошено принцип незмінності облікової політики протягом року.

Отже, необхідність формування облікової політики підприємства полягає у наданні правдивої та неупередженої інформації про фінансовий стан та результати діяльності різним користувачам для прийняття управлінських рішень. При цьому, необхідно сформулювати раціональну облікову політику. Порядок формування раціональної облікової політики, повинен складатися із організаційного, підготовчого, технологічного та результативного етапів. Із застосуванням такого підходу, з одного боку, положення облікової політики під час обліку та складання фінансової звітності повинні забезпечити добробут власника і показати інвестиційну діяльність, а з іншого – реальну оцінку стану підприємства на будь-який момент часу.

Список використаної літератури:

1. Бутинець Ф.Ф., Горецька Л. Бухгалтерський облік у зарубіжних країнах. – Житомир: ПП „Рута“, 2003. – 544 с.

2. Голов С.Ф., Костюченко В.М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі. Практич. посіб. – К.: Лібра, 2001.-840с.
3. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність" №996-ХІУ від 16.07.1999р.
4. Килячков Н. Основи бухгалтерського обліку: зарубіжний досвід // Міжнародний бухгалтерський облік. – 2006. – №11. – С. 33-53.
5. Пушкар М.С. Теорія і практика облікової політики: монографія. / М.С. Пушкар, М.Т. Щирба – Тернопіль: Карт – бланш. 2009. – 260 с.

Довга Л., студентка ТНЕУ

КОНТРОЛІНГ РИЗИКІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Динамічність середовища функціонування підприємств та внутрішніх бізнес-процесів вимагає від менеджменту прийняття управлінських рішень переважно в умовах невизначеності, яка на сучасному ринку зазвичай сприяє реалізації ризик-факторів. У зв'язку з цим виникає об'єктивна необхідність застосування таких інструментів фінансового управління, які дозволять ефективно відстежувати і контролювати потенційні ризики та їх наслідки.

Ризик є ймовірністю недосягнення обраних параметрів діяльності суб'єктів господарювання.

Методологія та інструментарій класичного ризик-менеджменту, реалізовані в західних компаніях упродовж останнього десятиліття, продемонстрували його недостатньо повну інтеграцію в загальну систему менеджменту підприємства.

Тому, саме об'єктивна необхідність підвищення ефективності функціонування системи управління ризиками зумовлює потребу в організації системи контролінгу на підприємстві та взаємодію процесу контролінгу і ризик-менеджменту.

Будучи органічно вбудованим у систему ризик-менеджменту, контролінг ризиків, на відміну від контролю, повинен охоплювати такі сфери :

- стратегічне планування діяльності підприємства, реновацію;
- оптимізацію бізнес-процесів прийняття рішення та впливу на ризики;
- комплексну оцінку поточного стану та ефективності управління;
- вдосконалення системи управлінського обліку та звітності.

Отже, серед російських та вітчизняних науковців, які займалися дослідженням сутності контролінгу ризиків, його методології та управління, відмітимо таких: Вітлинського В.В., Гранатурову В.М., Гончарову Д.С.,